

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 36.
Serviciul de distribuţie nu se
face în zilele de sărbătoare.
INSTRATE se primesc la Redac-
tiunea în Braşov şi la cr-
editele Birouri de anunţuri:
în Viena: M. Duka, J. J. J. J.
Schick, Rudolf Mose, A. Oppelka
Nachfolger; Anton Oppelka; J.
Denner, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Keleni Bernai; în
Bucureşti: Agenzia Romas, Buc-
ureştii de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly de Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o scriă
garantată pe o săptămână 5 sz., şi
3 sz. simbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
scriă 10 cr. sên 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A. N. U. I. L. X. I.

„Gazeta“ iese în m-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poştale din intru şi din arară
şi la dd. societati.
Abonamentele pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare,
târgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe şase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sên 15 bani. Atât abonamen-
tele cât şi inserţiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 21. Braşov, Mercuri 28 Ianuarie (9 Februarie) 1898.

Intriga unгурescă.

N'a avut absolutismul nemţesc austriac pe nici nui mai bun discipul, decât i-au fost Maghiarii. Aceştia au adus la perfecţiune metoda absolutistică de a governa cu devisa „divide et impera!“ (Desbină şi vei domni).

În timpul din urmă foile jidano-maghiare se ocupă mult de Saşii ardeleni; nu mai pot de ciudă, că acum şi Saşii se ridică în contra maghiarisării, de aceea caută în tot chipul să-i desmante, să-i facă să înceteze de a mai critica procederea guvernului în scopul maghiarisării numelor localităţilor. Vor în fine să bage frică în ei.

Ca şi altă dată li-se spune Saşilor, că sunt ameninţaţi de Români, că aceştia şi nu Maghiarii sunt un pericol constant pentru ei şi că pentru ca să scape de acest pericol, nu le rămâne decât „strinsa alipire de guvernul unguresc“.

„Neues Pester Journal“ găsesce de cuviinţă a alarma pe Saşi cu „potopul romanisării“. După ce arată, că cele două milioane de Germani ce se află în statul ungar, afară de cele 217,000 de Saşi, nu vęd nici un pericol în legea pentru maghiarisarea numelor localităţilor şi n'au protestat nici-odată în contra politicii de maghiarisare, dice, că nu înţelege cum Saşii au putut să intre în urmele politicianilor naţionalităţilor şi în special a Românilor, cari vor să creeze pentru naţionalitatea lor un fel de privilegiu în formă de autonomie şi individualitate politică, — continuă așa:

„...Prin adoptarea așa numitului program al naţionalităţilor, Saşii ar deveni simplamente prada Românilor. Aşa de pildă se află în comitatul Sibiului 50,000 de

Saşi faţă cu 90,000 Români şi numai 5500 Unguri. Şi pe temeiul programului naţionalităţilor, care vré să resolve numai pe basă aritmetică cu ajutorul votului universal, cestiunea naţionalităţilor oraşul Sibiu n'ar pute să-şi conserve pôte nici o săptămână autonomia sa municipală germană, pe care — ne mai vorbind de trecutul mai îndepărtat — se bucură dela anul 1867 încôce. Dacă statul ungar ar crede postulatelor naţionalităţilor, pentru care pledază acum Saşii (?), atunci poporul săsesc desigur ar fi înghiţit cu scôlele lui, cu aşedemintele lui culturale şi economice cu tot în cei mai de-aprôpe 50 de cani de câtră povoiul român“.

Tôte aceste s'au dis demult şi de repetite ori Saşilor de câtră Unguri, așa că astăzi nu mai pôte face impresiune.

Dér Saşii destul s'au alăturat şi la guvern. Ce scut au avut ei dela aceste, ca să fiă asiguraţi în contra pretensei primejdii a „povoiului român“?

Erî vorbea „Corresp. Polit.“ de romanisarea Saşilor. Cum îi va pute feri pe aceştia guvernul Banffy, ca să nu se „valahiseze“? Prin aceea, că-i maghiarisază? Dér acesta credem, că-i tot un drac pentru Saşi, decât odată nu mai pot rămâne Saşi?

Fapt este, că Saşii nu se romanisază aici la noi, dér deja mare parte din generaţia mai tinără a lor este în pericol de a-se maghiarisa. Acesta au recunoscut-o şi foile lor.

S'a constatat de altă parte, că tot pericolul pretins al „romanisării“ consistă în aceea, că în adevăr Români se îmulfesc mai mult decât Saşii, şi că prin urmare numărul lor pe-acolo pe unde trăsesc amestecaţi cu Saşii, creşte mai iute, decât la aceştia.

Am voi să scim acuma, cum i-ar pute scăpa pe Saşi o alăturare cât

de strinsă la guvernul unguresc de această concurenţă firască în ce privesse îmulfirea populaţiunii?

Până ce nu se va răspunde la această întrebare, dovedindu-se, că în adevăr guvernul unguresc ar pute face, ca populaţiunea săsescă să se îmulfescă în proporţiă mai mare, decât cea românescă, până atunci rămân ridicule tôte gogoriţele cu cari Ungurii voesc să sparie pe Saşi şi să i ţină în veci desbinaţi de Români.

Tactica perversă a guvernului.

Réutatea şi perversitatea tacticii guvernului unguresc de a sumuţa pe unii contra altora, a bătut la ochi chiar şi elementelor mai moderate din tabăra şovinştilor.

„Alkotmány“ dela 6 l. c. vorbind despre pretinsa hotărîre a partidului Saşilor-verdî şi despre comentarul ce-i face „Pol. Corr.“, comentat ce-l atribuie deputatului guvernamental Alesandru Hegedüs, face următoarele observări caracteristice:

„Deosebit de aceea, că „Pol. Corr.“ presentă în colorî absolut false dispoziţiă ce domnesce între Saşi, el mai şi agită pe Saşi contra Românilor, când pe aceştia îi înfăţişază de inamic ai Saşilor. Se pôte, că acest mod de luptă al lui „Pol. Corr.“ corespunde intenţiunilor politice de naţionalitate a baronului Banffy, e sigur însă, că el nu corespunde intereselor statului maghiar. În loc, ca în aceste timpuri critice, baronul Banffy să-şi dea silinţa a complana diferenţele de naţionalitate, dă o basă şi mai tare de atac agitaţiunii anti-maghiare condamnată hotărît din parte-ne, şi în care numai unii sunt culpabil, ér nu naţionalităţile luate în întregul lor“...

Organul lui Zichy vorbind mai departe despre cea mai nouă scornitură a pressei jidano-maghiare privitor la un pretins complot, ce s'ar fi urdit la Societatea „Petru Maior“, dice între altele:

„Trebuie să declarăm, că nu numai „Pol. Corr.“ agită în această cestiune, ci agită aprôpe tôte diarele maghiare, când în colônele lor năvălesc asupra Societăţii „Petru Maior“, ce residă în Budapesta“.

După ce face cunoscut comunicatul foilor unguresci privitor la pretinsa „adunare a Valahilor“ din cafeneaua Micsek, despre care am vorbit şi noi ieri, organul partidei lui Zichy continuă astfel:

„A-ţi vërsa mânia în contra unei societăţi de studenţi, însămnă a da cu ghiulele de tun după vrăbi. Scandalisarea grozavă a confrăţilor noştri din pressă ar fi ridicolă, decât n'ar fi în acelaşi timp înfinit de intristător, că chiar şi foi maghiare independente sprijinesc nebuna politică de naţionalitate a lui Banffy. Cestiunea naţionalităţilor n'are decât o singură panaceă: O politică de guvernare cinstită şi basată pe iubirea creştinescă“.

Am ţinut să remarcăm cele scrise de organul partidei „poporale catolice unguresci“, deşi scim demult, că şi cei dela „Alkotmány“ au acelaşi ic-al şi aceeaşi fîntă faţă de naţionalităţile nemaghiare, adecă contopirea acestora în marea căldare a maghiarismului. — În acelaşi timp vrem să arătăm prin reproducerea observaţiilor mai mult sêu mai puţin nimerite ale acestei foi privitor la manoperele miserabile ale gazetarilor jidano-maghiari la adresa Românilor, — că chiar şi celor din înemul lui Arpad şi Tuhutum li-e ruşine de atâtea infamii, ce le debiteză această pressă de scandal, când e vorba să hulască şi negrască, să aţipe şi sumuţe naţionalităţile una contra altele, să vire între ele zizania şi neîncrederea.

Tactica acesta nemernică s'a deochiat însă de mult; ea nu mai prinde decât la cei orbiţi şi tâmpiţi.

Socialismul în Ungaria.

Nu-i glumă. Stările putrede din statul ungar au creat cu putere elementară o nouă plagă, ce ameninţă cu inficiere

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ce este poesia? care este influenţa ei morală şi misiunea ei în zilele noastre.

De M. Străjama.

— Fine. —

S'au aflat, ce e drept, totdeauna ómenî şi între naturalişti şi filosofi, cari au predicat sêu au susţinut teoria curat materialistă în explicarea conştiinţei şi cestiunilor morale. Însă majoritatea naturaliştilor şi toţi pozitivistii păstrează o rezervă prudentă în această privinţă. Celebru vulgarisator al sciinţei şi teoriei materialiste despre suflet, L. Büchner, a găsit sprijinitori puţin şi foarte rezervaţi între naturaliştilor de specialitate. Er când I. Liebig, cel mai mare chimist al vécului, s'a pronunţat în contra principiilor materialiste, succesul lui Büchner a pierdut mult din valoarea sa.

Legile morale se întemeiază în adevăr pe legile naturii fizice şi animale, ca o continuare şi perfecţiune a lor; însă sunt deosebite şi formeză obiectul altor sciinţe, al sciinţelor morale, sêu filosofice. Tot pe observaţiune şi experienţă se

întemeiază şi sciinţele filosofice. Basa lor sunt datele sciinţelor pozitive. Însă percepţiunea interioară, care este punctul de plecare al analizei lor, şi metoda lor sintetică duc la rezultate fôrte deosebite de acelea, pe cari ni-le dă analiza sciinţelor pozitive plecând dela percepţiunea exterioară. Şi este o rătăcire a reduce întrégă viaţa ómenescă la animalitate şi a interpreta fenomenele ei numai prin boldurile, cari conduc viaţa animalelor, cum fac poeţi şi romanşierii naturalişti de astăzi. Acesta explică până la un grad pesimismul literaturii contemporane realiste şi influenţa ei demoralisătoare.

Este deci de mare însemnătate rolul filosofiei în explicarea fenomenelor morale şi chiar ale naturii fizice. Plecând dela datele experienţei exterioare, filosofia este chemată a le completa şi a ne da astfel adevărata sciinţă.*

* Acest pasagiu pôte servi ca răspuns onorabilei Redacţiunii a foi bisericesci-politice „Unirea“ din Blăşiu, care în Nr. 54 din Decembrie 1894 critică acest studiu, atribuindu-i susţinerea şi propagarea materialismului. Spiritual şi scopul acestui articol este tocmai contrar tendinţei, ce i-se atribuie; este de a arăta neîndestulirea metodei experimental, când în studiul fenomenelor morale se întemeiază numai pe percepţiunea esternă.

Cu altă ocaziune am încercat să arăt un merit principal al filosofiei lui Schopenhauer. El consistă în explicarea sistematică, ce ne dă acest filosof despre înţâietatea elementului moral în om, faţă cu elementul intelectual. Aci este locul, să pun în vedere o altă calitate fundamentală a acestei sisteme: este explicarea lucrurilor din punctul de vedere al puterii, care se manifestă în ele, ér nu numai al formei sub care se manifestă. Lumea e considerată ca o cetate inexpugnabilă din afară, înlăuntrul căreia omul nu pôte pătrunde decât plecând dela sine, dela percepţiunea interioară.

Nu mai prin cunoscerea de sine însuşi şi prin analogia firei sale cu a lumii din afară pôte ajunge omul la deplina cunoscere a acesteia. Titlul operei principale a lui Schopenhauer, *Lumea ca voinţă*, (sêu ca putere) şi ca formă, (*Die Welt als Wille und Vorstellung*), resumă întrégă cugetarea lui.

Acest mod de vedere, propriu naţiunii germane, a început a fi dezvoltat în mod sistematic de Kant prin *Critica raţiunii pure*; şi a fost ilustrat prin scrierile poezilor germani, mai ales ale lui Goethe, a cărui maximă era, că pentru a înţelege scopul vieţii, omul trebuie să se

înţelégă mai întâiu pe sine şi natura lucrurilor. Astfel precum Socrate, plecând dela maxima: *Cunósce-te pe tine însu-ţi*, a dat în vechime o nouă direcţiune spiritului ómenesc, așa filosofia germană, prin reînvierea acelei maxime, a indicat adevărata cale sciinţei moderne.

Apoi sciinţa numai sub forma frumósă şi plăcută a poesiei şi sub suflarea ei învietoare câştigă deplina sa valóre şi o putere neînvinşă asupra spiritelor şi a conştiinţei, numai cu ajutorul ei pôte vindeca ranele ce le face. Şi vice versa, poesia şi artele, numai inspirate de adevărata sciinţă pot împlini golul rémas de credinţele şi tradiţiunile metafisice de altă dată, numai împreună pot mulţami aspiraţiunile câtră ideal şi setea iubirii nemărginite, proprie firei ómenesci.

Prin ele, geniul ómenirii va afla o nouă cale câtră ideal şi precum a divinizat odinioară natura şi a insuflat putere de viaţă norilor, vécurilor, luminei şi mărăţelor idealuri ale religiunilor, așa va crea o nouă lume pe ruinele celei vechi. Şi această creaţiune va fi cu atât mai frumósă, cu cât autorii ei primesc de astăzi vélul poesiei din mâna adevărului, — cum dice poetul, — vél ţesut din parfumul dimineţii şi din lumina sórelui. Şi nimic nu pôte lipsi feri-

straturii din ce în ce mai largi ale populației muncitore. Acestă plagă e *socialismul*, alimentat în mare parte și de fometea și miseria ce bântue în părțile sudice ale Ungariei, va să dăcă tocmai acolo, unde lumea s'a datat să privească un Canaan.

Scim că socialismul în Ungaria s'a organizat și constituit de câțiva ani într-o partidă social-democrată, care la început câștigase aderenți numai din clasa așa numiților muncitori țărani de pe la orașe, acum însă principiile propagate de corifeii acestei partide au prins rădăcină chiar și în poporul agricol dela sate.

Mișcarea socialistă din anii precedenți n'a fost decât semnalul unei lupte viitoare în stil mare, luptă îndreptată în potruiva capitalismului și a clasei proprietarilor mari de pământ. Scim, că mai ales în vara anului trecut această mișcare a luat proporțiuni îngrijitoare și o grevă mare s'a pus în scenă din partea muncitorilor socialiști.

Guvernul unguresc vădând, că mișcarea acesta amenință cu urmări din cele mai serioase, a adus o așa numită lege a muncitorilor, prin care se regulază raportul dintre proprietar și muncitor și care prin dispozițiunile ei severe e chemată a pune capăt mișcării socialiste. Acestă lege — despre care am vorbit la timpul său — a primit tocmai acum sancțiunea prea înaltă.

Intr'aceea conducerea partidei social-democrate desvôltă întinsă activitate în totă țera. Agenți socialiști cutrieră diferitele ținuturi, agitând poporul și clasele muncitoare, cari, cu mică excepțiune, urmăză învătăurilor propoveduite de corifeii-agenti. Agitațiunile au de scop inscenarea unei greve generale, dér ele sunt îndreptate mai ales contra noiei legi. În urma acesta o mulțime de petițiuni au sosit la guvern din Bekes-Ciaba, Orșhaza, Bacs-Topolya, Zenta și Debretin, în cari se protestază contra acestei legi.

Socialiștii însă nu se mulțimesc cu atăta. Ei pregătesc un plan mare. Vréu adecă să organizeze, cum am amintit, o *grevă generală* în totă țera în Maiu n. c. în speranța, că încetând de-odată munca, va căde și sistemul de ađi.

Lucrul este cu atât mai serios, cu cât în urma agitațiunilor socialiste contra noiei legi a muncitorilor de câmp, chiar și micii proprietari se alătură la acesta mișcare.

Tot acestei mișcări este a se atribui și pășirea îndrăsnită a socialiștilor la Kis-Varda și Kis-Kövesd, unde au atacat judecătorii de cerc și au amenințat cu jaf și aprinderi, decât nu vor fi liberați din închisore corifeii lor.

Etă un memento serios pentru cei ce stau în fruntea trebilor statului. E o bôlă economică și morală acesta, pentru a cărei vindecare nu folosese nimic aplicarea mijlocelor de forță, cu atât mai puțin politica guvernelor ireligioase, care a stîrpit din

inima poporului muncitor iubirea și speranța ălelor mai bune, și l'au dus astfel la acea treptă a egoismului material, ce nu mai pôte fi sugrumat nici cu închisore, nici cu glonțul.

Maghiarisarea numelor și ministrul Daniel.

(Răspuns la interpelația deputatului Meltzl.)

Precum scim în ședința de Vineri a dietei ungare, ministrul de comerț a răspuns la interpelarea deputatului Oscar Meltzl în afacerea maghiarisării numelor. Etă răspunsul:

Ministrul br. Daniel: D-nul deputat Oscar Meltzl mi-a adresat la 28 Ianuarie a. c. o interpelare, a căreia prima întrebare este:

„Are ministrul cunoștință despre aceea, că șefii de stațiune, respective funcționarii superiori ai căilor ferate de stat în Sibiu, Sighișora și alte localități au provocat organele lor subalterne de ași maghiarisa numele?“

Coloman Thaly: Bine au făcut!

Ministrul br. Daniel: Inainte de toate voesc să accentuez aici, că nu există nici o ordonanță, în sensul căreia funcționarii dela drumul de fer ar avea să provoce pe subalterni lor să și maghiarizeze numele. (Aplause în dreapta. Strigări în stânga esremă: Păcat, că nu există!) Dăcă în genere are preț, ca cetățenii locuitori în Ungaria se pörte nume unguresc, atunci, după părerea mea, are un preț și mai mare, decât maghiarisarea numelor se face fără ordonanță oficială. (Aplause în dreapta.) Printr'asta inse nu voi să trag la îndoială, că s'au făcut provocări, prin cari subalternii au fost împintenați să și maghiarizeze numele; asemenea provocări însă n'au absolut nici un caracter oficial, ele se pötrec exclusiv numai pe terēm social. (Aprobări).

Cealaltă întrebare a d-lui deputat Meltzl este:

„Este ministrul înclinat, de a cassa neamănent acest abus și de a lua dispozițiuni severe, pentru ca funcționarii din posturile mai înalte să se rețină față cu organele lor subalterne dela orî ce amestec în afacerea maghiarisării numelor?“

În urma răspunsului, ce l'am dat la prima întrebare, nu pot, decât să dau și la acesta numai acel răspuns, că, deorece întręga acțiune se mișcă exclusiv numai pe teren social, eu din parte-mi nu văd nici căiri o abusare (Aprobări). Fiind-că de acolo, decât cineva își maghiarizează s'eu numele său, nu rezultă pentru nimeni un avantaj s'eu desavantajiu oficial, și de orece din parte-mi nu pot vedé absolut o nenorocire pentru cineva, decât el pörtă

citului, care primesce acest dar cu sufletul liniștit*)

Adevărul științei și filosofiei moderne, pare un echo depărtat al acelei cugetări, care, sub cerul luminos al Orientului, începuse a incolți în mintea încă virgină și liberă a omenirii, în dimineața vieții sale; însă un echo cu atât mai puternic și mai lămurit, cu cât el se reproduce în mintea aceleiași omeniri ajunse la maturitate, în strănepoții Ariilor, cari și astăzi se află în fruntea civilizațiunii. Și acest adevăr, atât de dureros privit din punctul de vedere al tradițiilor trecute, infiltrate de suflarea egoismului, cuprinde în sine o nouă vînă de poezie, cu atât mai generoasă și mai împăciuitoare decât tôte ficțiunile poetice ale trecutului, cu cât este mai adevărată. Însă numai artiștii și poeții știu capta isvörela acestei noue poezii indicate de știință, numai ei îi pot ridica templul, care să fiă un nou liman de mântuire, și-i pot da consfințirea ca se fiă pentru toți isvor de apă vie.

Acestă e astăzi misiunea cea mai înaltă a poeziei. În mijlocul furtunii, cum dăce unul din poeții noștri:

*) Goethe, *Zueignung*.

„Poetul este sol de bine; el este preotul ales, Er nu un sceptic trist și rece, un gânditor [neînțeleș, Menit zadarnic să deslege înfricoșatele probleme] [bleme] El e trimisul mângăierii, când vin momentele supreme, E porumbița vestitoare, ce peste ape a sburat. Și chivotului în peire aduce creanga de [uscăt!"]

Cea mai frumoasă chemare a lui este astăzi, cum dăce distinsul poet Vlahuță, ca „Din florile vieții să alegă și s'adune, În neperitorul fagur, adevăr și nțelepciune! Unde ni-s entusiasții, visătorii, trubadurii, Să ne cante rostul lumii și splendorile raturii? Unde ni-s semănătorii generoșelor cuvinte, Magii ocrotiți de stele, mergătorii înainte,

Sub credințele sfărmate și sub pravilele șterse Îngropând vechea durere, cu al lor cântec să [reverse] Peste inimele noastre mângăiere și iubire; Și cuvântul lor profetic, inspirata lor privire, Valurile de n'tunerice despiciându-le în două, Splendită naintea noastră să ne-arate o lume [nouă!"]

*) A. Naum, *Lul Leopardi*.

**) A. Vlahuță, Unde ni sunt vizitatori.

aici în Ungaria un nume maghiar, — de aceea nu văd absolut nici o necesitate, de a lua ore-cari dispozițiuni (Viue aprobări). Rog decă onorata Cameră, să ia la cunoștință răspunsul meu. (Viue aprobări).

Oscar Meltzl: Onorată Cameră! (Sgomot).

Aurel Münnich: Incetază! Orî ce cuvânt e de prisos!

Oscar Meltzl declară, că partea din-tăiu a ministrului l'a mulțumit. A doua parte însă nu o pôte lua la cunoștință, deorece după a sa părere, nu pôte fi admis, ca un șef de oficiu să caute a influența pe subalternii săi într'un mod ore-care, fiă și numai pe cale socială. În genere e foarte greu de stabilit, ce este presiune și ce nu.

Camera ia la cunoștință răspunsul ministrului.

Icona Ungariei.

Săptămăna trecută s'a făcut în localitatea Rosenberg din comitatul Lipto, locuit în număr covârșitor de Slovaci, o alegere de deputat, la care prin presiuni, mituirii și terorism a reușit candidatul guvernului.

Alegerea dela Rosenberg caracterizează în mod frapant icona stărilor putrede din statul ungar. Ea s'a sfârșit cu vërșare de sänge nevinovat. După alegere, poporul amărit, care voia să voteze pentru candidatul partidei populare catolice, adunat în număr mare în comuna Liskofalva, a întâmpinat aici pe votanții candidatului guvernamental cu huidueli, gendarmeria a intervenit, s'a născut certă și bătaie, armașii stăpânirii au descărcat armele și pe câmpul de luptă au rămas trei morți și șapte răniți.

Etă ce va să dăcă libertatea în Ungaria, unde, ca nicăiri în lumea cât decât civilizată, alegerile se fac prin cele mai grozave presiuni și terorism și se sfârșesc în nenumerate casuri cu bătaii și vërșări de sänge.

Vorbind despre această tristă și condamabilă stare de lucruri, föia partidei populare catolice scrie în numărul său dela 4 l. c. un articol plin de cele mai zdrobitoare constatări pentru guvern și mamelucii lui. Etă ce dăce între altele föia ungerescă, după-ce face pe scurt istoricul celor întâmpinate la Szikofalva:

„Se pretinde dela popor, ca să respecte legea și guvernul, să asculte de solgăbirăi și notari, să plătescă darea și să se lapede de credința sa — căci altfel ies asupra-i gendarmii. Se pretinde dela Slovaci, cari sunt chinuți în modul cel mai grozav în Arva, Lipto, Trencin, Pojun, Nitra... să se însuflețescă pentru acel sistem de guvernare, care îi tractază atât de neuman. Cu acesta, ăeu, nu se va răspândi patriotismul. Și se nu vă mirați, că pe când Maghiarii din Alföld, mănăși de-o astfel de politică, devin socialiști, pe atunci în ținuturile naționalităților se lătesce panslavismul și dacoromânismul...

„Dăcă zăpada e stropită cu sänge roșu și se lipesce de mandat, nimeni să nu se mire, că sufletul poporului clocote și se întörce de cătră stat și instituțiile lui. Omenii știu, că cei ce au murit (la Szikofalva) n'au săvârșit crimă. Ei au lăsat în urma lor familii, văduve și orfanii, ei au rudenii; răniile celor vulnerați ard chiar și dăcă s'au cicatrizat, și pe buzele plângătoare izbucnesce rēsbunarea inimii lor. Compătimirea rămăne în inima tuturor acelora, cari au căcut la alegere jertfă a convingerii...

„Până când să suferim acest jug greu? Când va acé sfârșit politica sängelui și a fierului? Bismarck a purtat rēșboiul cu dușmani, n'a făcut să se puce asupra Prusiilor. Banffy însă vré să facă prin sänge și fier statul maghiar, unitatea națională și — sclăvia constituțională. El privește în popor pe dușmanul său, îl pușcă și și-l creză inimic..."

Sunt grave de tot aceste cuvinte murturitate de o föiă ungerescă. Nu ne împörtă, decât ele se refer la Banffy, orî la

sistemul de ađi al guvernării în Ungaria. Ajunge să se șcie, că politica de terorism și forță brutală, pe care o simțesc în tötă monstruositatea ei mai ales popörelele nemaghiare, începe să pună la probă chiar și paciința unui însemnat număr din așa numiții „patrioți“ mai „moderați“.

Ce mirare dér, decât un parlament eșit din astfel de alegeri a ajuns să formeze chiar și în ochii străinătății o comedie prost alcătuită, în care actorii jöcă la pöruncă și din care a perit orî-ce criteriu moral. Un astfel de parlament, compus din reprezentanții unor astfel de alegeri, nu mai pôte funcționa în mod normal, el nu pôte să ducă decât la demoralizarea și ruina țării — fiindcă cumpărarea de mandate, s'eu esoperarea lor prin intrigă, forță și vërșare de sänge chiar, este cel mai primejdios dintre tôte veninurile politice.

SCIRILE ȐILEI.

— 27 Ianuarie v.

Conferințe pastorale. Cetim în „Biserica și Școlă“ din Arad: Din Bucovina ne aduce șcirea jurnalul „Patria“ din Cernăuți, că în vederea multelor greutăți, cu cari luptă astăzi biserica, între preoțimea din archidieceasa Bucovinei, s'a născut o viură mișcare de a-se întruni cât mai des și a-se sfătui asupra mijlocelor prin cari să pötă lua un avânt cât mai însemnat întru păstorirea și conducerea spirituală a credincioșilor. Salutăm cu bucurie această dorință a fraților noștri din Bucovina și le dorim deplină isbândă. Amintind acesta adaugem tot-odată, că la noi în eparchia Aradului, din inițiativa Prea Sănției Sale părintelui Episcop Ioan Mețianu, s'au introdus de mai mulți ani încöce conferințe pastorale cu scopul, ca preoțimea intrunită sub conducerea părinților protopresviteri în aceste conferințe, să și formeze și să aibă o școlă practică. În această școlă prin schimbul de idei, ce se desvöltă la asemenea ocașuni și prin espunerea espereințelor făcute, putem să aflăm calea și mijlocele cele mai bune pentru păstorirea credincioșilor, și cu deosebire putem să ne însușim un mod unitar de gândire și acțiune pe acest teren.

24 Ianuarie în Craiova. Sămbătă s'a serbat în Craiova aniversarea unirii Principatelor române, precum și aniversarea fondării Ligii culturale (tot 24 Ian.). Serbarea s'a făcut la teatrul național și s'a introdus prin intonarea imnului regal, ce a fost ascultat în picioare de numărul public. Au vorbit d-nii Jules Brun despre aspirațiunile poporului român. Acest discurs a fost ținut în limba franceză. *Delavrancea* a vorbit despre „Doină“ și *Nenișescu* despre „Ce este naționalismul“. Oratorii au fost intrerupți de multe-orî de aplausele însuflețite ale numărului public.

Conferința d-lui Jules Brun. Joi s'era în fața unui auditoriu foarte numeros și tot atât de ales, care umplea Ateneul, și-a ținut d-l Jules Brun conferința sa asupra „României legendare și istorice“. Conferințiarul vorbi mai întâiu de conferințele lecturii în vechea Romă; versurile, spune d-sa, trebuie ađite și nu cetite, căci la cetire se pierde elementul esențial al poeziei, impresiunea ritmului. Oratorul vorbește apoi de conferințele sale filo-române în Francia. „Inspirațiunile mele le găsesc în mijlocul d-v., m'am făcut cântărețul glo-riilor vöstre naționale; și recompensa mea — singura la care aspir — este să obțin marea naturalizare română, nu cea pe care o acördă Camerele, ci naturalizarea prin inteligență și inimă“. (Aplause vii). Conferințiarul dă apoi esplicații tehnice asupra sonetului, al căru creator este *Ronsard* și pe care l'a desvörșit *José-Maria de Heredia*, și ilustrează ăisele, cetind 40 de sonete dintr'ale sale *sonete române*. Perorația conferințiarului a fost foarte vibrantă. „Românul nu pierde și nu vor peri frații vöștri din Ungaria, fiind-că ei păstrăză comöra sfântă a limbei. Fiă-care cuvânt românesc rostit de un copilaș la vatra părintescă în Ardeal, este o

protestare elocventă contra axiomei barbare: „forța primază dreptul“. Aplauze vii și îndelungate au răsplătit pe conferențiar pentru interesanta sa prelegere.

Adunarea generală a Casinei române din loc se va ține Duminică viitoare, în 1 (13) Febr., la orele 3 p. m. în localul Casinei. — Avis d-lor membri!

Pictorul academic român, d-l Ioan Zaicu, care a făcut în Viena șese ani de zile studii academice serioase în arta picturii universale și în deosebire în cea bisericească orientală, s'a stabilit — dice „Biserica și Școala“ — în Jimbolea, unde și-a deschis atelierul său bine întocmit. Lucrarea sa cea mai nouă a executat-o esecelent junele nostru artist-pictor la biserică cea mare gr. or. română din frunzașă comună Nădlac, care a atras atențiunea și admirațiunea marelui public. Îl recomandăm în atențiunea publicului nostru.

Politică colonială maghiară. Sub titlul acesta a apărut zilele acestea o broșură anonimă unghurească, în care se contemplă ideea unei politici coloniale maghiare. În broșură se dice, că Maghiarii trebuie să pășescă și ei la emulațiune cu celelalte națiuni mari din Europa pe terenul comerțului în Asia și Africa. Lor le surid mari șanse cu deosebire în Asia. — Ideile dezvoltate de anonimul autor sunt absolut de domeniul fantasiei, ică-colo sunt chiar ridicole. Ungurii în emulațiune, pe terenul comercial din Asia și Africa, cu celelalte națiuni ale Europei? Și când și cum? Abia aici la ei acasă au ajuns să facă slabe începuturi, dăr și acestea numai prin Jidanii mult ocrotiți. De-ar ave noroc să mai serbeze un mileniu, pôte că vor ajunge să realizeze și acest vis, care se cuprinde în-cât-va în devisa lor ruginită: tengerre magyar!

Concert popular în Săcele. Corul studenților români din loc, sub conducerea d-lui profesor de muzică Timotei Popovici, va arangia Lună viitoare, în 2 (13) Febr., o excursiune la Săcele, unde va da în sala cea mare a hotelului „La sora“ din Satulung un concert popular în favorul „Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele“. Programul, care constă din 8 puncte bine alese și potrivite ocaziunii, o vom publica mâine. Concertul va fi urmat de dans.

Fisolgăbiru atacat de socialiști. De curând am adus școarea, că judecătoria cercuală din Kis-Varda a fost formal asediată și atacată de socialiști, cari voiau să libereze din prinsore pe soții lor. Un cas și mai cutezător din partea socialiștilor s'a întâmplat în Kivalyhelmez. Locuitorii socialiști din Nagy și Kis-Kövesd s'au dus în număr mare la Kivalyhelmez, unde sunt arestate căpeteniile socialiștilor din Bodrogköz. Aici s'au dus la cancelaria fisolgăbirului, unde au pretins cu mare sgomot să pună în libertate pe conducătorii lor. Vădând, că nimeni nu le dă atențiune, au atacat edificiul fisolgăbiriatului, amenințând, că-i va da foc. Situația devenia tot mai critică și în lipsa fisolgăbirului dela oficiu, solgăbirul cedând forței, a pus în libertate pe corifeii socialiști arestați. S'a pornit cercetare.

Cai americani în Europa. În anii ultimi s'a ridicat mult importul cailor americani în Europa. Până la anul 1891 în Europa centrală nu se cunoșea concurența americană, ce privește caii. În cei trei ani următori s'au importat în Hamburg cu totul numai 73 cai americani. După aceea importul s'a urcat la 1324 și 3686, ăr în anul trecut s'a urcat și mai mult. În Anvers s'au adus în anul trecut 4560 cai americani, cari au fost transportați în Franța și Elveția, seu au rămas în Belgia. În Franța economii cer deja o ridicare a vămei pe import. Și în Germania guvernul a fost rugat să îngreuneze cât mai mult importarea cailor americani.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Brașov, 7 Februarie n. 1898.

Onorabilă Redacțiune! Publicând în nr. 278 al „Gazetei“ din 1897 scrisoarea d-lui Elefterescu, am rugat pe amicii și amatorii literaturii române, ca să binevoiescă a trimite „Sionul românesc“, „Predicatorul“ și „Higienea și Școala“ seu mie, seu d-sale.

Precum se vede, rugarea mea pôte fi încoronată de succes, pentru-că dimpreună cu scrisoarea de mai jos, pe care vă rog să binevoiți a-o publica, am primit și „Sionul“ dela începutul aparițiunii sale până la 1 Noevre 1866. Inșă fiind-că lipsesc nr.ii 11 din 1865 și 5, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 18 și 22 din 1866, rog din nou pe amicii noștri și ai literaturii române, cari vor fi având numeri resleți, să binevoiescă a mi-trimite, ăr pe cei ce vor fi având colecțiunea întreaga îi rog să binevoiescă a mă avisa prin o corespondență postală, ca să iau dispozițiune de a-i decopia pentru întregirea colecțiunii trimise de părintele Stupinianu.

Scrisoarea de care am făcut amintire, este următoarea:

Lunca Cernii, 2 Faur 1898.

Venerabile Taică Axentie! Amăsurat promisiuni date, imi iau voiă a-ți trimite „Sionul Românesc“ din 1866, dăr cu durere trebuie să mărturisesc, că și al meu e manc ca și al altora, pôte depărtarea și posta de pe vremile acelea va fi fost cauza. Cu toate acestea imi place a crede, că din mai multe esemplare mance, veți puré compune unul întreg, ceea ce decă s'ar întâmpla, eu din parte-mi m'ăș învoi, ca acel esemplar întreg, după ce va fi folosit de d-l Elefterescu, să fiă donat unei bibliotecă, de unde se-l pôte or și cine imprumuta.

În fine având în posesiune și unii nr.ii din 1865 și cugetând, că acel onorabil domn va ave lipsă și de acelea, le alătur de-asemena aici.

Tot-odată, Venerate Taică. Ți dau prin acesta dreptul de a-Te folosi după plac de acești nr.ii din „Sion“ și adică a compune unul întreg și, decumva și alții s'ar învoi ca mine, acel „întreg“ să se doneze unei bibliotecă, pe carea vei afla-o de bună, ăr la cas contrar, după folosință, mă rog a mi-se inapoia.

După cari asigurându-Te de adencă stimă și venerațiune, Ți sunt cel mai mic fiu și aplecat serv

Ios. Stupinianu,
paroch gr. cat.

Cu această ocaziune rog și pe Sântiile Lor părinții, cari mi-au oferit părți singuratică din „Higienea și Școala“, precum și din „Predicatorul“, ca să nu aștepte a-le mai scrie particular, ci să binevoiescă a-mi trimite nr.ii ce-i posed, și eu le voi rescrie ce am primit, satisfăcând dorinței lor.

Axentie Severu.

Petreceri

Corul vocal gr. cat. din Oravița română invită la producțiunea, ce o va arangia în 13 Februarie n. în sala „Împăratul Austriei“ de acolo. Program: a) Concertul: 1. „Cântecul vităzului“ de J. Vorobchieviciu, cor bărbătesc. 2. „Murgulețul“ de J. Mureșianu, cor micst. 3. „Marșul lui Mihail eroul“ de I. Vidu, cor micst. 4. „Frunzuliță foi de nuc“ de V. Vasilescu, cor bărbătesc. b) Teatrul: „Sătenii“. Vodevil național în 4 acte, de Al. P. Petrin. Personele vor fi reprezentate prin: D-l A. Toc, d-șora F. Mădru, d-l C. Vodă, d-șora M. Frenț, d-șora E. Bogdan, d-nii A. Frenț, C. Lazăr, J. Călin, G. Măgureanu, J. Voda, G. Coterlă, J. Mădru. După producțiune joc.

Venitul curat e destinat pentru fondul școl. gr. cat. de acolo.

Comuna parochială gr. or. română din Beiuș invită la petrecerea cu dans, ce o va arangia în 19 Ian. v. (7 Febr. n.) în sala „Ospătăriei Opidane“. În numele comitetului arangiator: Demetriu F. Negrean, președinte; Dr. Gavril Cosma, cassar; Nic. Diamandi, vice-președinte; Nic. Criste (epitrop prim) controlor. I. Papp (jurist) notar. Venitul curat este destinat pentru pardosi-

rea bisericii. Intrarea: pentru persoană 1 fl. pentru familiă după plac. Suprasolvirile generose se primesc cu mulțămintă la adresa cassarului Dr. Gavril Cosma avocat, și se vor chita pe calea publicității. Damele sunt rugate a-se presenta în costum de promenadă.

Dare de sémă și mulțămintă publică.

Din incidentul petrecerii de dans din presera anului nou, Comitetul „Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov-Săcele“ a încasat suma de 546 fl. 70 cr. Spesele petrecerii au fost: 289 fl. 73 cr. A rămas decf un venit curat de 256 fl. 97 cr.

Suprasolviri am avut dela următorii binevoitori: Filiala „Albina“ 20 fl., Tache Stănescu, Mihail G. Stănescu, Zoe G. Stănescu, Zoe Conțescu, Maria D. Manole, Dr. Eugen Meșian și G. Bidu (București) câte 10 fl., Vilma G. Popp 8 fl., I. Popovici (Bucovina) 7 fl., Elena A. Popovici 6 fl., Const. de Steriu, Frații Ioanides și Wolf & Schütz câte 5 fl.; Elena Mocanu și Mihail A. Popovici câte 4 fl.; Baronessa Carais, Elena Safrano, Elena Săbădean, Colonel Fr. Rieger, Teod. Nica (București) A. Weber, Frații Simay și George Chelariu câte 3 fl., Maria Garoiu (Zărnești), Eugenia Arion, Eufemia Kertsch, Elena Blebea, Emilia Sanciai, Ecaterina Pușcariu, Ioan de Lemnyi, Elena B. Baiulescu, Ioan N. Bidu, N. Șustai, N. Grădinar, Theis și Marton, N. Ciurcu, Ioan Pricu, Dr. Al. Străvoiu, Dr. Ioan David, Aurel Giordea, G. Jedem, Dr. Amos Frâncu (Sibiu), Dr. A. Codarcea, Elisabeta Danilă (Hunedóra), N. Lupu, Dr. Aurel Mureșianu, Dionisie Făgărășan, Surorile Wagner, I. Mazuchi și George Pitiș (București) câte 2 fl. — Susana Mureșianu 1 fl. 50 cr., Lucia Bologa, Zoe Damian, Eremias-Nepoții, Elena Mihalovits, Gr. Birea, I. Socaciu, E. Radulescu, G. László, Spudercă și Temesvári, Silviu Pația, Căpitan Popa, Laur. Macsimilian, I. Popovici, N. N., Ing. Frâncu (România), Ioan Ciurcu, Zoe Petric, Elena Voina, Giuvulescu, P. Percea, G. Navrea, George Șerban, Carolina Lengeru și Catinca Bârsan, câte 1 fl. Iul. Marțian, Traugott și Cleopatra Bidu câte 50 cr.

Prin D-na Maria Popea dela: George Radovici senator (Ploesti) 5 fl., Aurora N. Perlea și George Eremia câte 20 franci, Maria Jajia, Eufrosina Popea, Ioan G. Sassu, Dușu Pârvescu câte 10 franci. Ionniță Perlea, Iancu Frigător, Nicol. Gologan câte 5 fr., Nicolae Popescu și George Perlea câte 2 fr., (toți din Brăila): Prin Domnișora Agnes. Nastasi dela: V. Tretinescu și D. Brânduși (R. Vălcii) 5 franci. Tuturora le aducem mulțămintă sinceră.

Esprimăm deosebita mulțămintă și domnilor din comitetul arangiator, cari au dat prețiosul concurs în arangierea petrecerii, precum și tuturor acelora, cari au contribuit prin prezența domnială la reușita și materială și morală a petrecerii.

Brașov, 20 Ianuarie v. 1898.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Maria I. Popea, Dr. Ios Blaga,
președintă. secretar.

SCRIRI ULTIME.

Viena, 7 Februarie. Ministeriul instrucțiunii publice a dispus, — cu privire la întâmplările zilelor din urmă (greva și demonstrațiunile studenților universitari), — ca la universitățile din Viena, Graz și Innsbruck și la universitatea germană din Praga, prelegerile pentru semestrul întâiu să se încheie ađi. Semestrul întâiu să încheie Lună în 21 Februarie, ăr semestrul al doilea de veră se va începe la 7 Martie și prelegerilor se vor deschide Lună în 21 Martie. Cam aceleași dispozițiuni s'au luat și cu privire la politehnicele din numitele orașe. În dispozițiunile acestora s'a amănat rezolvarea atacării privitoare la oprirea stu-

denților de-a purta culorile reuniunilor lor.

Viena, 7 Februarie. Pe cum se anunță din isvor demn de credință, guvernul voesc se dispună disolvarea tuturor reuniunilor studențesci naționale germane.

Praga, 7 Februarie. „Narodni Listy“ anunță, că între Cehii-tineri și ministrul președinte br. Gautsch se țin conferențe. Ministrul-președinte a declarat, că dieta boemă nu se va închide înainte de timp, ăr cât pentru Reichsrath, e probabil, că va fi conchiămat în luna lui Martie.

Paris, 7 Februarie. Astăzi s'a început înaintea curții cu jurați procesul contra lui Zola, care se crede, că va dura trei zile. Procesul este urmărit cu interes estra-ordinar de întreg Parisul. Se dice, că cei mai mulți martori citați de Zola, se vor presenta; între ei și generalul Mercier și colonelul Piquart, care este de present arestat. Ministeriul public va fi reprezentat de procuratorul general Vangassel. Apărători vor fi advocații Laborin și Albert Clemencau.

Se asigură, că Zola a primit 100,000 de telegrame.

(Precum scim obiectul procesului este epistola deschisă către președintele republicii publicată în diarul „Aurore“, în care Zola a formulat un șir lung de învinuirii în contra tribunalului de răsboi, care a condamnat pe Dreyfus, și a aceluia, care a achitat pe „Eszterházy“.)

Atena, 7 Februarie. În Tesalia se întâmplă zilnic atacuri sângerose între soldații turci și populațiune. Din Lamia sosese școarea, că într'un atac au cădut 100 morți și răniți. Turcii au ocupat mai multe sate.

Petersburg, 7 Februarie. Din Port-Arthur se telegrafiază, că 6000 de soldați ruși au ocupat orașul Kirin, capitala Manduriei.

București, 7 Februarie. Se asigură, că N. Fleva cu partizanii săi s'a împăcat cu guvernul.

DIVERSE.

Pentru ce e bun fumatul? Un aristocrat rus a umblat odinori prin Constantinopol la Sultanul într'o afacere. Barbatului de stat rus îi veni lucru curios, că Sultanul fumază în continuu. După ce a terminat cu afacerea oficiosă, Rusul întrebă pe Sultan, că pentru ce fumază atâta? Sultanul îi răspunde, că după fumat dórme foarte bine. Aristocratul rus se duce la locuința sa, care era într'un otel elegant. Aci însuși otelierul își aștepta oșpele, preumblându-se pe coridor, și fumând dintr'o țigaretă. Otelierul cât ce vădă, că înaltul oșpe se apropiă, arncă la o parte țigaretă și se grăbi să-l întâmpine. Aristocratul rus observă, că otelierul a fumat, îl întrebă, că pentru ce fumază? Otelierul îi răspunde, că fumatul îi alungă somnul și că de n'ar fuma, n'ar puté sta sus până la 9 ore séra. Aristocratul în ziua următoare se întâlnește c'un musicant de stradă turc, care fuma foarte tare. Îl întrebă și pe acesta, că pentru ce fumază? Musicantul îi răspunde, că de două zile n'a mâncat nimic, și decă fumază nu simte așa mult fómnea. Aristocratul rus, care tocmai voia să se lase de fumat, se decise ca și de aici încolo să fumeze deorece omul nu scia pentru ce e bun fumatul.

Literatură.

„Adier“ se numesce o nouă colecțiune de poesii drăgălașe, scrise de d-nul Traian Mihailu Broșura, ce o primim, e tipărită pe hărțiă de lux, foarte elegant, purtând pe învălitoare și portretul autorului. Prețul unui esemplar 50 cr. A apărut la Oraștie în tipografia institutului „Minerva“, societate pe acții.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 cote de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. Are parte teoretică și practică. In ea se vorbește pe larg despre tot felul de scrisori și acte comerciale atât în afaceri de mărfuri, cât și în afaceri de bancă; apoi sunt tratate și lucrurile referitoare la cambii. Cu totul conține 375 de exemple practice explicate în partea teoretică și în text. Are și un registru, în care se explică terminii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare la administrația „Gazetei“, la Librăria arhidiecezană din Sibiu, și la N. N. Ciurcu în Brașov cu prețul de 1 fl. 60 or.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Februarie 1898.

| | |
|---|--------|
| Renta ung. de aur 4% | 121.30 |
| Renta de corone ung. 4% | 99.35 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% | 120.60 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% | 101.— |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 122.10 |
| Bonuri rurale ungare 4% | 97.— |
| Bonuri rurale croate-slavone | 97.50 |
| Imprum. ung. cu premii | 156.50 |

| | |
|---------------------------------------|-----------|
| Losuri pentru reg. Tisei și Segedin. | 140.20 |
| Renta de argint austr. | 102.50 |
| Renta de hârtie austr. | 102.40 |
| Renta de aur austr. | 122.30 |
| Losuri din 1860 | 143.50 |
| Acții de-ale Banței austro-ungară. | 930.— |
| Acții de-ale Banței ung. de credit. | 378.50 |
| Acții de-ale Banței austr. de credit. | 359.50 |
| Napoleonori | 9.55 |
| Mărci imperiale germane | 58.77 1/2 |
| London vista | 120.75 |
| Paris vista | 47.60 |
| Rente de corone austr. 4% | 102.95 |
| Note italiene. | 45.25 |

Cursul pieței Brașov

Din 8 Februarie 1898.

| | | | |
|-------------------------|--------|-------|----------|
| Bancnota rom. Cump. | 9.48 | Vënd. | 9.49 |
| Argint român. Cump. | 9.43 | Vënd. | 9.46 |
| Napoleonori. C mp. | 9.52 | Vënd. | 9.55 |
| Galbeai Cump. | 5.65 | Vënd. | 5.70 |
| Ruble Rusesei Cump. | 127.— | Vënd. | 127. 1/2 |
| Mărci germane Cump. | 58.67 | Vënd. | 58.75 |
| Lire turcesci Cump. | 10.73 | Vënd. | 10.78 |
| S. ris. fone. Albina 5% | 100.75 | Vënd. | 101.75 |

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria M. Gross.

2195—1897 bftö.

Másolat.

Ö Felsége a Király nevében!

A brassói kir. járás, mint büntető bíróság rágalmazás vétséggel vádolt Neguțiu Irodion s társa elleni bűnügyben a megtartott tárgyalás alapján hozta a következő

Ítéletet:

Vádolt Neguțiu Irodion, brassói szül. és lakos, 53 éves, gör. kelt. vallású nős, 7 gyermek atyja, vagyonos, irástudó büntelen szűcs mester a Ruszu Mihály sérelmére elkövetett a btkr 258 §-ába ütköző a btkr 258 §-a szerint minősülő rágalmazás vétségben bűnösnek mondatik ki, s ezért a btkr. 258 és 92 §-ai alapján az 1892—27 t. cz. 3 §-ban jelzett czélokra fordítandó, ezen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt külbenei végrehajtás terhe mellett alulírott kir. járásbíróshoz befizetendő, behajthatlanság esetében a btk. 53 §-sa alapján 10 illetve (2) napi fogházra átváltoztatandó 50 frt. mint fő és 10 frt mint mellék pénzbüntetésre, s a felmerülő bűnügyi költségek hordozására ítéltetik, s köteles Ruszu Mihály magánvállalónak az ügyvédi képvisellel felmerült költségei fejében 20 frtot 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Végül köteles vádolt ezen ítéletet annak jogerőre emelkedése után 15 nap alatt a Brassóban megjelenő „Gazeta Transilvania“ című napi lapban telytartalmilag közzétenni, ellenkező jogositva leendő a közzétételt magánvállaló eszközöltetni s az ezzel felmerült költségeket vádoltól végrehajtás terhe mellett követelni.

Ellenben vádolt Neguțiu Irodionné Reveka, brassói szül. és lakos 44 éves gör. kelti vallású. férjes 7 gyermek anyja, szűcsné irástudatlan, büntelen a Ruszu Mihály elkövetett a btk. 258. §-ába ütköző s minősülő rágalmazás vétségének vádjára alól felmentetik.

Indokok.

A tárgyalás rendén eskü alatt kihallgatott tanúk: Kapacina Demeter, Lupán Dumitru és Bratu Ion vallomása által igazolva van, hogy vádolt Neguțiu Irodion 1896 évi Decz. 20-án a Bratu Ion korcsmajában azt állította Ruszu Mihály magánvállalóról, hogy az egy perben hamisan esküdtött meg, Kapacina Demeter még azt is igazolja, hogy vádolt azt is állította, hogy Russzu Mihály azon esetben, ha neki a mint várta 100-200 frtot adtak volna, akkor másképen vallott volna, hogy ellenfelük Marina, kivel a pert folytatták őt megfizette, hogy hamisan valljon s végre, hogy Ruszu Mihály az apját hozzájuk küldötte, hogy adjanak neki pénzt adófizetésre, s hogy nem adtak, azért esküdtött hamisan, s hogy nem hitte volna, miszerint egy olyan tanult ember, mint Russzu hamis vallomást tegyen. Gál Nicolae és Coliban Jancu tanúk pedig eskü alatt azt vallották, hogy hallották midőn vádolt Neguțiu Irodion azt mondotta, hogy nem hitte volna, hogy egy intelligens ember hamisan esküdjék.

Tekintettel arra, hogy vádolt Neguțiu Irodion oly tényt állított m. vádlóról, mely valódisága esetében a bűnvádi eljárás megindításának okát képezne s alkalmas volna arra, hogy m. vádlót a közmegevetésnek tegye ki, s tekintettel arra, hogy azt többek jelenlétében állította:

Ennél fogva Neguțiu Irodion vádlottat a rágalmazás vétségében bűnösnek kellett kimondani.

A büntetés kimérésével enyhítőül vétetett: vádolt büntelen' előélete és 7 tagból álló családjá, kik atyjuk elzárása esetében ártatlanul sujtatnának, melyek súlyosító körülmények hiányában a btkv 92 §-ának alkalmazását s így a rendelkező részben kimért büntetés neme és mértékének alkalmazását indokolják.

A bűnügyi költség-k iránti intézkedés az elj. sz. 107 §-a szerint a hírlapi közzétételre vonatkozó rendelkezés pedig a btk 277 §-án alapszik. Vádolt Neguțiu Irodionné felmentendő volt, mert tagadásával szemben, csakis magán vádló neje Russzu Mária bizonyított, hogy vádolt férjét Ruszu Mihályt hamis eskü elkövetésével gyanúsította, ez pedig magában véve, s még tekintettel a közel rokonsági viszonyon is, vádolt bűnőségének megállapítására perrendszerű bizonyítékot nem képez.

Brassó, 1897 April hó 29 én.

MIHÁLY JÁNOS s. k.,
kir. aljbíró.

Sz. 1365 - 1897.

Bftö.

Ö Felsége a Király nevében!

A marosvásárhelyi magyar királyi ítélő tábla rágalmazás vétséggel vádolt Neguțiu Irodion s neje elleni büntető ügyet, melyben a brassói királyi járásbíróshoz 1897. évi Aprilis hó 29-én 2195—1897. szám alatt ítéletet hozott vádolt és magánvállaló felebbezése folytán 1897. évi Julius hó 2-ik napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vevén, a következőleg

Í T É L T:

A királyi ítélő tábla az első bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és Neguțiu Irodion vádolt, főbüntetését 8 napi fogházban, mellékbüntetését pedig behajthatlanság esetére 2 napi fogházra átváltoztatandó 10 frt. (tiz forint) pénzbüntetésben állapítja meg; egyebekben az első bíróság ítéletét helyben hagyja.

Indokok:

Tekintettel arra, hogy Neguțiu Irodion vádolt becsületsértés vétség miatt, tehát hasonló vétség miatt már büntetve volt, és ennél fogva a büntetlen előélet mellette, mint enyhítő körülmény figyelembe nem vehető, sőt büntetett volta ellenkezően súlyosítóként mérlegelendő a királyi ítélő tábla a btk. 92. §-át jelen esetben alkalmazhatónak nem találta, miért is a Btk. 258. §-ában meghatározott büntetésre ítélte a vádlottat. A fogház büntetés tartalmának meghatározásával figyelembe vétett vádolt nagy családja, a mellékbüntetés megállapításával pedig vagyoni viszonya. Egyebekben az első bíróság ítélete indokai alapján hagyatott helyben.

Marosvásárhelyt, 1897. évi Julius hó 2 án.

Csathó Ferencz s. k.
elnök.

Phleps Ferencz
előadó.

Ezen ítélet jogerős, Brassó, 1898 Január 31-én.

A kir. járásbíróshoz

Mihályi János,
királyi bíró.

**Renomitele
seminte
de legumi și flori
a le lui
MAUTHNER**

se capeta în pachete sigilate și provédute cu marca oficială de contravenția „Ursu“ în magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma Edmund Mauthner din Budapesta, Strada Andraszy Nr. 23 garantéză numai pentru conținutul acelor pachete cu seminte prospete și veritabile, care vor fi provédute cu numele Mauthner și cu marca „Ursu“, cum se vede din ilustrația alăturată.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: Isti trágyázott.

Mauthner a fele magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

4—17.130

Sz. 6744—1898, tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóság közzírté teszi, hogy Ilie Mária férj Stanulețné végrehajtatónak Ilie Sóra férj. Gridán végrehajtást szenvedő elleni 60 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíróshoz) területén lévő a zernesti 171 sz. tjkvben A † alatt 1 rend 369, 370 hrsz. ingtla 172 frt. 2 rend 1944 hrsz. ingtla 6 frt. 3 rend 2677 hrsz. ingtla 2 frt. 4 rend 2692 hrsz. ingtla 3 frt, 5 rend 4777 hrsz. ingtla 5 frt. 6 rend 5675 hrsz. ingtla 2 frt, 7 rend 5756 hrsz. ingtla 2 frt, 8 rend 616 2/3 hrsz. ingtla 3 frt, 9 rend 6958 hrsz. ingtla 8 frt, 10 rend 7325 hrsz. ingtla 7 frt, 11 rend 7612 hrsz. ingtla 9 frt, 12 rend 7944 hrsz. ingtla 5 frt, 13 rend 8154 hrsz. ingtla 5 frt, 14 rend 8158 hrsz. ingtla 7 frt, 15 rend 9773 hrsz. ingtla 8 frt. 16 rend 9886/1 hrsz. ingtla 12 frt, 17 rend 10289 hrsz. ingtla 17 frt, 18 rend 10603/2 hrsz. ingtla 3 frt, 19 rend 10778 hrsz. ingtla 8 frt, 20 rend 11431 hrsz. ingtla 9 frt, 21 rend 12516/1 hrsz. ingtla 23 frt, 22 rend 12850/2 hrsz. ingtla 1 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi Február hó 16-ik napján d. e. 9 órakor Zernest község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is ladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassóban, 1897 évi Szeptember hó 20-án.

A kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóság.